

Eri u bilan
tinch-totuv hayot kechirishi, unga yaxshi muomala qilishi, emak-ichmak,
kiyim-kechak va
uy-joy bilan belgilanadigan kadar ta'minlanishi, ko'pxotinli bulyon ayollari
ermasida adolat
kilish ayolining eri zimmasidagi haqiqatlar.

Oллоҳ taolo aytadi:

«Ular bilan tinch-totuv yasanglar» (Niso: 19).

«Endi agar (ulas orasida) adolat qila olmalikdan kurksaniz, faqat bitta ayolga (uyinging) » (Niso: 3).

«Konventsiya qanaqa urinizgizlar ham xotinlaringizning uyida adolat kilish uchun qodir bulmaysizlar . Bas, butunlay (suygan xotinlaringiz tomonga) og'ib ketib (ko'ngilsiz bo'lib qoling) xotinining o'qituvchisi kabel tashlab kuymaniz! » (Niso: 129).

Muoviya ibn Hayday roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Men Rasululloh solallohu alayhi va salamdan: «Bizlardan birlashma ustida ayollarning qanday haqi bor?» deb so'radim. «Taom birinchi vaqtingda uni ham taomlantirish, o'zing (yangi) kiyim kiyin vaqtdagi narsa uni qo'shib qo'yish, yuziga urmasliging, « Allox yuzingni qabul qilsin »(bosharang qursin) demasliging va va (arazlashgan paxtada) juda uy ichidagi odamni ushlab turganda) dir », deb javob berdilar (Abu Dovud, Tababariy, Xokim rivoyatlari, Sahihul-jomiy: 3149).

Muoviya ibn Hayday roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Men: «Yo Rasululloh, ayollarga qanday munosabatda bo'lasiz, nimalarni tark

Ислом Нури

qilasizmi?», Deb so'radim. «Ziroatoxingga xoxlagandan jixatidan kelaver, siz avvalgi vaqtingda uni ham taomlantirasiz, o'zingni (yangi) kiyimni kiyib vaqtni birlashtirgandan keyin, « Ollox yuzingni qibil qilsin »(bosharang qursin) deb soqma va urma», dedilar (Abu Dud, silsilatus-saxiha: 687).

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Qaramog'idagi odamlarni zoe qilishi qishloqning gunohkorini yaratishga kfoyadir» (Abu Dovud, Nasoyiy, Xokim rivoyatlarini -t, tab.)

Abu Shurayh Xususaydid ibn Amr al-Xuzoy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Ey Ollohim, men ikki zayfning – etiming va oyol kishining haqiqatini (zoe kilishdan) yashayapman. 2447).

Amr ibn Ahvas al-Jushamiy roziyallahu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam «Hajjatul-vado'o» da qilingan xutbalarda Alloxga hamdu sano aytib, sung va'z-nasihah kilib, aytolinglar: Shubhasiz, ular sizlarning huzuringizda asiralardir. Sizlar ulardan qurilgan bo'lishga biron narsaga ega emassizlar. Faqat ochik buzuqlik (yangi, qayarlik, itoatsizlik) kilishsa, ularni yotoqlarda tark kilingiz (ulan bilan bir joyda yotganman, yoqinglashman), sungra (yangi shunda ham sizlarga buysunmasalar) qattiq o'gritmaydigan rasmda urilar. Ammo sizlarga itoat kilsa, ularga qarshi boshka yo'l axtarmanglar. Ogoh bo'linglar, ayollaringiz zimmasida sizlarning haqingiz bor, sizlarning zimmanizda ayollaringizni haqiqat bor. Ularni zimmasidagi sizlarning haqiqatingiz – tushaklaringizni sizlar yoqtirgan kishilarga bo'tirmaslik va uylaringizga sizlarni istamagan odamlarni kiritmasligingiz kerak. Sizlarning zimmanizagidagi ularning haqi esasi – ularga kiyim-kechak va emak-ichmaklarning chiroyi qilib berishlaringdir »(Termiziy rivoyat, Riyozus-yilgi: 281).

(Хасан rivoyat qilingan o'tkazishda) Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Allox har bir narsani o'zining qo'li ostigilari haqiqatida, ularni asraganmi, zoe qilganmi, so'roqqa tutadi, qanday qilib bir kishidan uningni xonadoni bilan olib borayapti» deb aytdi. vat-tarhib: 1966).

Mahrni naqdini ham, nasiyasini ham to'lash shart

Maymun al-Kurdiy otasidan rivoyat kiladi: Rasululloh solallohu alayhi va salamning shunaqa dinlarini eshitganman: «Qay bir odam ozmi, ko'pmi uyg'un bir oyolga uylansa-yu, undagi ma'muriy shaxsni jalb qilish kerak bo'lsa, uni olib qochish kerak emasmi?» , qiyomat kuni Ollohga zinokor sifatda kunpara buladi »(Tabaroniy rivoyat, Sahihut-targ'ib vat-tarhib: 1807).

Uqba ibn Omir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Shartlaring vafo kilinish uchun eng haqlirogi - u bilan ayollarni o'zingizga qarshi olib keling (yotibdi, nikoh payitda)

Ibn Umar roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom «shig'or» dan qaytarilganlar. Shig'or - odam birovga qiz uzatib, evaziga uning qizini kelin qilishi va o'z uyida yashash uchun mo'ljallangan (Mutafaqun alayh).

Ibn Umar roziyallohu anhumodan rivoyat qilingan marfuatdan o'tkazishda aytilgan: «Kuyidilar Allox huzurida eng yaxshi gunohlardan: Bir kishi bir oyolga uylanmoqda, undan tashqari rag'batlantiruvchi kongach taloq qilayapti va oilasini bermayapti; bir kishi birovni ishlab, uning haqini eb ketadi; bir kishi bekordan-bekor, juda zaruratsiz jonivorlarni o'ldiradi »(Xokim rivoyat, As-silsilatus-sahifa: 999).

Taloq iddasi ichida ayol kishi nafaqa va turadi-joy bilan ta'minlanishga haqiga ega

Fotima bint Qays roziyallohu ko'rsatgan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom huzurlariga murojaat: «Men Xolid xonadonining qiziman, erim falonchi menga taloq (xati) yurdi, men uning oilasidan nafaqa va turdim, deb o'yladim. Shunda ular: «Yo Rasululloh, eri unga uchtalok berdi», deyishdi. Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Ayol odamga nafaqa va turadi-joy eri uni va qaytib qaytarib olishi mumkin bo'lgan taloqdagina berildi», dedilar (Naso'iy, Ahmad rivoyatlari, As-silsilatus-sahifa: 1711).

Ayolning injiqliklariga sabr qilish, uni urishga yo taloq qilib qo'yishimiz kerak.

Mikdom ibn Ma'diy Karib roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom odamlarni uchida turib, Allohga hamdu-sano aytgan, shunday dedilar: «Ollloh taolo sizlarni ayollarga yaqinlashib kelayotganiga ishonganlaringni ushlab turinglar. xolalaringizdir. Ahli kitoblardan bir kishi bir ayolga uylanadi, u ayolning qo'liga it ham bo'maydi (yotadi va kambag'al, faqira bo'ladi. Shunday bo'lsada ular bir-birlariga o'tay sabrda yashaydilar) Tabaroniy rivoyat, As-silsilatus-sahaja: 2871).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Mo'min kishi mo'mina oydan nafratlanmasin. Agar uning bir xulqini yomon ko'rsa, bo'shasidan rozi bo'ladi (Musulmon rivoyat).

Samura roziyallohu anhuda rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ayol kishi kovurg'adan yaratilgan, agar kovurgani tug'rilayman desang sintirib kyasan, u bilan birga yashayman desang

murosa kiyondin 1944).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ayol kishi kovurg’adan yaralgan, xech bir yul bilan tug’rilanmaydi. Agar foydalanishdan desang egriligi byuycha foydalansangiz, agar tug’rilayman desang sindirib kuyaan, sintirish taloq qilsangiz »(Muslim, Ahmad, Ibn Hibbon rivoyatlari, As-silsilatus-sahifa: 3517).

Oisha roziyallohu anhaddan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ayollar erkaklarining tug’ishgan opa-singillaridir» (Ahmad rivoyat, Sahihul-jomiy: 1983).

Iyos ibn Abdulloh roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Ollohning ayol bandalarini urmanglar», dedilar. Umar roziyallohu anhu ul zot huzurlariga kelib: «Ayollar erlariga buysinmay kuyilar», degach, ularini urishtirganlarga ruhsat berdilar. Shundan keyin Rasululloh solallohu alayhi va salomning axli-oyollari huzuriga katta ayollar erlardan shikoyat kilib kela boshladilar. Rasululloh solallohu alayhi va salom: «Kop ayollar har qanday narsadan shikoyat qilib kelmoqdalar. (Ayollarini uradigan) u kishilar sizlarning ishingizni boshqarasiz», dedilar (Abu Dovud, Ibn Moja, Xokim rivoyatlari, Sahihul-jomiy: 5137).

Abdulloh ibn Zumaa roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Sizlardan birinigiz oyolini quddi kaltaklagandek kaltakladilar !! Ehtimol kechga olib unga (jinsiy) yaxshilik qilar »(Mutafaqun alayh).

Sa’d ibn Abi Vaqqos roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Usmon ibn

Maz'un tarkidunyo kilib oyollarini tashlab kuyganida Rasululloh solallohu alayhi va salom uni chakirtirib: «Ey Usmon, men rahbarlik buyurilmaganman, sen meni o'zing bilan yashayapman. U: «Yo'q, ey Rasululloh», dedi. «Mening sunnatim shuki, men namoz ham o'qiyman, uhlayman ham, kunza ham tutaman, ovqat ham eyman, uylanaman ham, taloq ham qilaman. Kim mening sunnatimdan yuz o'g'irsa, u mendan emas. Ey Usmon, Axli-aiyolingning ham siz haqingizda bor, nafsingizning ham sizda haqi bor », dedilar (Dorimiy rivoyat, As-silsilatus-sahifa: 394).

Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: «Uch kishi Rasululloh solallohu alayhi va salomning xonadoni kelib, payg'ambarimiz ibodatlari haqiqatda so'radilar. Ularga Rasululloh solallohu alayhi va sallamning ibodatlarini aytib berilishi, gyoki ulari ko'rsatib o'tilgan operatsiyalarni kam sanandek olib borishlari va: «Biz qahramon-yu, Rasululloh solallohu alayhi va salomga murojaat qilyapsizmi? U zotning dastlabki-yu, so'nggi gunohlari kechirilgan bulsa? », Dedilar. Ulardan biri: «Men kechalari doimiy ravishda namoz o'qiyman», dedi. Ikkinchisi: «Men kunduzlari doimiy ravishda kunzador bulib, og'zimni ochmayman», dedi. Uchinchi esa: «Men ayollardan uzlat qilaman va juda ham uylanmayman», dedi. (Bu gaplardan xabar topgach) Rasululloh solallohu alayhi va salam ulanishning oldilariga kelilar va: «Shunday-shunday gaplarni aytganlar sizlarni ?! Allox nomiga ont ichib aytamanki, albatta men sizlardan ko'rasiz Ollohdan qurquvchiroq va taqvolirog'ingizman! Lekin, men kunza ham tutaman, o'zzim ochik ham bo»ladi. Namoz ham o'qiyman, uhlayman ham va ayollarga uylanaman. Bas, kim mening sunnatimdan yuz o'g'irsa, u mendan emas », dedilar (Mutafaqun alayh).

Ya'ni qalbidagi adolatni kilishga va qalbning molligini tenglashtirishga qodir bulmaysizlar. Bu ham ikki va undan ortiq ayoli bor kishilar uchun

qilichi kerak bo'lgan adolat turaridan birlashtiriladi, lekin odam odamni bilishga qodir bylmaydi, chunki u uning qudratidan tashkarida, bu erda u uzrli ko'rsatiladi. Biroq, bu unga ayollar o'rtasidagi adolatga hilof katta bo'lgan ishlarni qilavering, katta xojlaganga moyil bo'lib ol, suyaganingni tashlab qo'yayver degani. Kalb masallasidan boshka o'rinlarda ayollar oylota urasida adolat kilish erdan talab kilinadi. Oyatdagi uzr bu narsalarni o'z ishiga olmaydi. Shuning uchun oyat qalb moyilligida adolat qila olmasangizlar mazursizlar, ammo narigi ayolni xotini xaqiqiy talabini qilay desa xotinmas, erga tegib ketay desa boshi ochikmas bir vaziyatda «Muallaqa» qib kuyganlar. Ularga xotinningning ust ustidagi barcha huquqlarini beringlar demoqda.

Muallaqa ayol - eri biron-bir sabab bilan bilanarak ketgan oyoldir, U erim bor, desa - eri yoq, bevaman, dezin, desa - eri taloq bermay ketgan.

Ayol kishi erining hukmi ostida bo'lganligi uchun Rasululloh solallohu alayhi va salom uni asiraga tashbeh qiladilar.

Yani, ayol kishidan jinsiy tomonni jalb qilish, o'zlarining nomusi va sizning moliingni asrashi, sizning xizmatchilaringizning ishini olib borish uchun narxga murojaat qilish.

Maymunning ma'nosi sahifali, muborakdir. O'zbek tilidagi maymun tushunilmazin (INT).

Sindirib kuyishdan murod - taloq kilishdir. Hadisda ayolni tugrilash va yulga solishda muloyim yul tutish va qatiqqullikdan saqlanishga yullanmoqda.

Ayollar Payg'ambar solallohu alayhi va sallamning «Ollohning ayol

bandalarini urmanglar» deb qaytarganlarini notog'ri tushundilar va erlarga gap qaytarishga jur'at qililar, ularga tumshuqlarini chuzildilar.

“U kishilar sizning ishingizni yaxshilashingiz kerak”, ayollarni uradigan va ularga yaqin muomala kiladiganlar musulmonlarning yaxshisi emas. Ular ham Payg'ambar solallohu alayhi va sallamning erlariga itoat qilmaydgan, gap qaytarilgan ayollarni yashashdan oldin o'tmishda bo'lganlar uchun olib borilgan ruhsatlarni notog'ri tushundilar. Demak kishi xakim-doona bylishi kerak, kachoq qat'ilik kiladi, kachon qilmaydi, qanchalik qat'i nazar foyda beradiyu qanchaligi zarar etkazadi bilishi kerak. Agar bularni bila olmasa, shariat uni yumshoqlikka buyuradi. Bu uning uchun faydali va yaxshiroqdir, chunki uning yumshoqlikda xatoni qiliwni qotib qwlishdagi xat marhamat yaxshi.

_ftn5 Maymunning ma'nosi sahifali, muborakdir. O'zbek tilidagi maymun tushunilmasin (INT).